

ישיבת ועדת נגישות, אנשים עם מוגבלות וצרכים מיוחדים

8.7.2025

משתתפים

יהל בן נר - יו"ר הועדה
דוד ביטון - סגן ראש העיר
יעל עבוד ברזילי - סגנית ראש העיר
רן יקיר - סגן ראש העיר
מירב שניר - מהנדסת העיר
אלינה לובנצוב - סגנית מהנדסת העיר
יואב רוביסה - אדריכל העיר
דידי בן שלום – מנהלת מחלקת קהילה אגף התחדשות עירונית
חני גלזר - מנהלת אגף התחדשות עירונית
ורד פרידמן – מנהלת מחלקת תוכניות מתאר
ליליה מאלישיב – מנהלת מחלקת תנועה ותחבורה
מאיה בן וייס – מנהלת מחלקת תכנון
דנה בן חיים צייזל - רכזת נגישות
נויה טנדליך - רכזת וותיקים
יובל וגנר - יו"ר עמותת נגישות ישראל, תושב חבר וועדה
אילנה מושקין - תושבת חברת הועדה
מיכל פוקס - תושבת חברת הועדה
קרן גרינבלט סגמן - תושבת חברת הועדה
יפעת קאופמן - תושבת חברת הועדה
דנית גולדפרב - תושבת חברת הועדה
שלומית עטיה - תושבת חברת הועדה
יערה ברס - תושבת חברת הועדה
אודי מוזס - תושב חברת הועדה
יהודית ארנרייך - תושבת חברת הועדה
ברס יערה - תושבת חברת הועדה

משתתפים בזום

גלי לב חיימוב - דוברת העירייה, תושבת חברת הועדה
מורן שומרת - מנהלת מדור בריאות בעירייה, תושבת חברת הועדה
ליטל בראונר – נציגת מחלקת פרט באגף החינוך
פרופ' שירה ילון חיימוביץ - תושבת חברת הועדה
חנה גול - תושבת חברת הועדה
דורית לאור - תושבת חברת הועדה
אנגילה קרת - תושבת חברת הועדה
הילה גילון - תושבת חברת הועדה
מירב נאה טוריס - תושבת חברת הועדה
חגי אבימור - תושב חבר הועדה
תמר ברויד - יועצת נגישות

פתיחה

יהל בן נר - אני מתכבדת לפתוח את הישיבה השישית של וועדת נגישות, א.נשים עם מוגבלות וצרכים מיוחדים.

היום אנחנו נתמקד בהיבטים של נגישות בתכנון ובנייה. המרצה שלנו, חברת המועצה מאיה נורי, מתל אביב בדרך ועוד מעט מגיעה אז בינתיים אני רוצה לתת ליפעת וקרן לומר כמה מילים על היוזמה החדשה, המרעננת והמועילה שלהן.

יפעת קאופמן - אחר צהריים טובים. אנחנו הקמנו הנהגת הורים לחינוך המיוחד בהוד השרון. התאגדנו בצורה רשמית מספר הורים, קיימנו בחירות ואני נבחרתי כיו"רית. קרן ודנית אתנו בהנהגה ואתמול בצורה רשמית הצטרפנו גם להנהגה העירונית. הייתה לנו פגישה עם כל חברי ההנהגה, זאת הפגישה האחרונה לקראת סוף השנה.

התקבלנו בצורה מאוד מאוד חמה. כולם היו מאוד נרגשים ואמרו "אנחנו לא מבינים שום דבר בתחום הזה ואיזה כיף שמצטרפים אלינו". והבנו שבאמת עשינו ככה מהלכים טובים והחלטה טובה וזהו אז אנחנו מתחילים דרך חדשה. אנחנו נתחיל אותה בצורה רשמית ב 1.9 ביחד עם ההנהגה העירונית. יש לנו מלא תוכניות, מלא חלומות והרבה עשייה בדרך.

קרן סגמן - פעם אחרונה שישבנו פה אמרנו שאנחנו בשלבי הקמה ואנחנו ככה לומדים את

העיר וכן הבנו שיש פה עלייה מאוד חדה בילדים עם צרכים מיוחדים, בעיקר בבתי הספר, זה ממש ממש מורגש. הרגשנו שאין להם מענה. וזו הסיבה העיקרית שהחלטנו ככה להתאגד ולהקים הנהגה שתייצג את כל הורי העיר בכל תחום החינוך. יש לנו הרבה תכניות, הרבה חלומות והרבה רעיונות.

יהל בן נר - אני רוצה להגיד שנושא החינוך הוא נושא קריטי ומהותי בצורה יוצא דופן. אני חשבתי אחרי שקיימנו כמה פגישות פה של הוועדה, שהפוקוס לא יכול להיות בוועדה על נושאי חינוך, ובדומה לערים אחרות חייבת לקום בעיר הנהגת הורים מיוחדת. זה פשוט מאסט. וזה קריטי כי ההנהגה העירונית גם לא כל כך יכולה ולא כל כך בקיאה בדקויות של החינוך המיוחד ולא שמה את הפוקוס המתאים. אני מתרשמת שבעוד מספר לא רב של שנים, החינוך המיוחד יעלה על החינוך הרגיל.

קרן סגמן - זה ממש מורגש. היום בכל בית יש: אח של, בן של... כמעט בכל בית יש אבחנה.

יפעת קאופמן - אנחנו מדברים על מנעד מאוד מאוד רחב של צרכים מיוחדים. כל מי שבעצם יש לו סל, שיש לו בעצם סל אישי במערכת החינוך. אז זה טווח מאוד רחב של לקויות וקשיים. כמובן גם ברמה הפיזית, שמיעה.. זה באמת מגוון מאוד מאוד רחב.

קרן סגמן - זה גם תחום שלא נגעו בו כל כך עד היום. יש לנו גם ברית ערים עם כל היו"רים של אזור השרון: רעננה, כפר סבא, רמת השרון, הרצליה ונתניה. אנחנו בפורום משותף של ההנהגה שם: משתפים, מתייעצים....

אנחנו גם עוברות הכשרה דרך ההנהגה הארצית בכל הנושא של חינוך מיוחד... וועדות איפיון, סלים אישיים... יש המון המון מידע וצורך להתמקצע. ההנהגה הזאת תהיה בעצם משהו שיהיה גם אחרינו. המטרה בעצם להקים פה איזושהי תשתית שתשמש את כלל הורי העיר.

אודי מוזס - יש קבוצות פייסבוק, וואטסאפ?

קרן סגמן - עוד לא.

יפעת קאופמן - אנחנו כרגע מתחילות להביא עוד נציגים. מפיצות כרגע לינק להצטרפות

כנציגים תחת ההנהגה של החני"מ. אנחנו נפיץ את הלינק בסיום הוועדה, פשוט אפשר להצטרף לשם.

יעל עבוד ברזילי - אני גם רוצה לברך אתכן ואת יהל ואת הוועדה. אני חושבת שזה מהלך עירוני מהמם וחשוב ששם על סדר היום העירוני את התחום הכל כך ענק הזה ונותן לו את המקום והכבוד הראוי ואני חושבת שבשם כולנו כאן שיושבים ויושבות בשולחן נשמח להיות שותפים מלאים. מדהים לראות איך חלומות מתגשמים מחזון לפועל רק לא מזמן ישבנו כאן ודיברנו על זה וקיבלנו השראה. גם הלמידה מאוד מוערכת וההתייחסות לזה. בהצלחה ושנעשה דברים טובים ביחד.

מירב נאה טוריס - מה לגבי תלמידים שלומדים מחוץ לעוד השרון, במסגרות מחוץ לעיר?

עדכונים כלליים:

תכניות עבודה ל-2026

אני מקיימת יחד עם יעל, שיחות עם כל האגפים והמחלקות הרלוונטיות, להכנסת פרויקטים מתוך האקסל של אוסף הרעיונות שאתם הכנסתם. אני מקווה מאוד שלקראת פגישת הוועדה הבאה שלנו בחודש ספטמבר אני כבר אהיה מסוגלת להציג לכם את כל מה שאנחנו מבקשות לכלול בתוכניות העבודה של 2026.

חוברת חוגים לשנה"ל הקרובה

אנחנו עובדים במרץ גם על בניית חוברת החוגים לשנת הלימודים הבאה בעקבות הסקר שקיימנו כאן ואני מאוד מאוד רוצה להודות גם לאלומה וגם לראשות הספורט שנרתמו לעניין במלוא הרצון והיכולת וגם להנהלת העירייה.

אירועים שהיו

ב- 29.5 אנחנו קיימנו אירוע שיזמה אלומה, מופע שבועות למשפחות מיוחדות. הגיעו 40 משתתפים והיה בעיניי מאוד מוצלח. העברנו משוב אחרי הפעילות ואתם יכולים לראות כאן את התגובות שקיבלנו. יושבת כאן יפעת שהייתה במופע עם כל המשפחה.

יפעת קאופמן - היא הייתה כל כך כל כך מכוונת אליהם. היה מדהים ממש. היא הייתה

מאוד רגישה.

יהל בן נר – לצערנו, הסדנה של "קוראים עם כלבים" לעידוד קריאה שיזמה הספרייה בוטלה עקב מיעוט משתתפים.

דנית גולדפרב - הבן שלי היה בסבב הראשון של זה. היא הייתה מדהימה ואני חושבת שזה עניין של פרסום. הבן שלי הוא בגן תקשורת בבית ספר הירוק, רק כדי לשים קונטקסט, ושם לא מכירים את זה.

יפעת קאופמן - צריך להפיץ דרך המשוב למיילים של ההורים ודרך בתי הספר כי חבל. גם החוגים... חוג כדורגל... דברים מדהימים שאתם מנסים להכניס וזה פשוט לא עבד. זאת אוכלוסייה שגם מתחבאת לפעמים.

גלי לב חיימוב - אני רק אתייחס למה שנאמר. קודם כל מה שנאמר על הספרייה, זה חוג שהוא תמיד מפוצץ אבל גם צריך לדעת מתי להוציא אותו זאת אומרת להוציא אותו בסוף השנה כשכל החוגים והאנשים כבר עם לויזים מסודרים זה קצת קשה. גם לא הייתה בקשה להפצה רחבה כי היו מספר מקומות מאוד ספציפיים ולכן זה לא פורסם. כנ"ל לגבי החוגים: ברגע שרוצים הפצה רחבה כמו שיהיה עם החוברת חוגים לשנה הבאה, שעובדים עליה כעת, זה יגיע לכולם. ולמי שאמרה לעקוב אחרי קבוצת הווטסאפ של הספרייה זה לא מספיק. צריך לעקוב אחרי עדכוני העירייה. זה לא אותם עדכונים.

אבל בגדול לא הייתה הפצה רחבה לחוגים האחרונים, זה לא שלא היה ביקוש. לא היה כל כך צורך, הייתה התחלה ואז זה כזה התמהמה ואז כבר אמרנו שזה לא מומנטום נכון לצאת רגע לפני הקיץ עם חוג חדש וכבר הכל ירוכו ויהיה מסודר בחוברת החוגים עם פרק מאוד מאוד גדול וזה כמובן יופץ בכל הפלטפורמות. לקרוא בספרייה זאת פעילות שאיך שמוציאים אותה לפרסום היא מתמלאת ישר. יש לזה ביקוש ממש גדול.

חנה גול - אני רוצה לשאול שאלה בקשר להשקה של הנהגת ההורים. איפה הקשר עם

מנהיגות ההורים? איפה הפעילות של המנהיגות שהייתה כל השנים? כאילו מחקנו את זה?
זה איננו? איפה זה קורה?

גם באירוע שהיה השבוע עם הפעילות ברחבה של העירייה היה דליל מאוד. אני קפצתי לראות זה היה דליל מאוד בגלל שהמנהיגות לא מעורבת.

יהל בן נר - אני רוצה לענות לך. אנחנו פרסמנו את האירוע של יום חמישי בקבוצה של הוועדה. המנהיגות נמצאת בקבוצה של הוועדה והיא מוזמנת להפיץ את האירוע. לא היה דליל, היו 80 אנשים והיה מאוד מכובד. בקשר לשיתוף פעולה עם המנהיגות, אני אמרתי, כתפיסה שלי, כיו"ר הוועדה, שנושא החינוך חייב להיות מופרד מהוועדה הזאת כי הוא נושא ענק בפני עצמו והוא לא יכול להיות מטופל "על הדרך" בין וועדה לוועדה. המנהיגות מוזמנת לבוא להשתתף בוועדות השוטפות.

אני כתפיסה לא חושבת שהחינוך יכול להיות מטופל כמו שהוא צריך להיות מטופל.

חנה גול - נעשתה איזו עבודת ביקורת על המנהיגות? שהם לא טיפלו כמו שצריך?

יעל עבוד ברזילי - זה לא קשור. מדובר במהלך עירוני, מרגש וחשוב שכולנו כולל את, צריכים לשמוח ולברך עליו. מכיוון שמדובר בהליך שמסדיר באופן אינהרנטי את פעילות הנהגת ההורים כמי ששמה על סדר היום של העירייה והעיר עצמה את הנושא של אנשים עם מוגבלות וצרכים מיוחדים במסגרות החינוך השונות.

כל מי שנמצאים היום במנהיגות מוזמנים להשתלב בהנהגה עצמה. מדובר בגוף שנבחר באופן דמוקרטי, שפותח את שורותיו ואמור לייצג את כלל ההורים. תצטרפו. זה מהלך שהוא מבורך. זה מסדיר באופן עירוני, משמעותי וחשוב את הנושא. העובדה שפעלנו בצורה מסוימת לאורך שנים זה מבורך, אבל אנחנו מתקדמים לעבר הסדרה של התהליך. במסגרת הפעילות הזו אנו מניחים את התשתית הלאה לשנים קדימה. זה בכלל לא עניין פרסונלי. כולנו היום אנחנו פה, מחר אנחנו שם. זה לא עניין פרסונלי, יש לנו הנהגת הורים, זה צעד מבורך. כמו שיש הנהגת הורים בכל עיר. היום אנחנו מרחיבים את היריעה לעבר הנהגת הורים ששמה את הנושא הכל כך חשוב הזה במקום הראוי לו ואני חושבת שזה מבורך וכולכם מוזמנים ומוזמנות להצטרף.

מירב נאה טוריס - בנושא זה רציתי לשאול כאימא לילדה שלא לומדת במסגרות של העיר,

כיצד הנהגת ההורים מייצגת? מה הדרך עם תלמידים, נדמה לי שיש בסביבות 150 תלמידים בעיר שלומדים מחוץ למסגרות העירוניות. איך זה עובד?

יפעת קאופמן - לפי התקנון שלנו אנחנו עובדים תחת ההנהגה העירונית. ולכן העבודה היומיומית שלנו היא מול היו"רים של ההנהגה כי בסופו של דבר כל בית ספר עובד בדרך קצת שונה. בנוסף לזה, אנחנו עובדים גם מול אתי לוי שהיא מנהלת את תחום הפרט ולכן כל הילדים שלומדים מחוץ לעיר/מחוץ למערכת העבודה שלנו תהיה מולה ומול ההורים.

מירב נאה טוריס - מי מייצג אותנו? איך הורה שהילד שלו לא לומד בעיר יודע לפנות ולמי?

יפעת קאופמן - זה בדיוק מה שאנחנו עכשיו בונים. יש את ההנהגה וזה מחולק לשניים. חלק אחד נמצא תחת ההנהגה העירונית עם היו"רים של בתי הספר (תלמידים שלומדים בעיר) והחלק השני זאת עבודה שלנו מול אתי לוי (תלמידים שלא לומדים בעיר). ברגע שיש את הפגישות של הוועדות, האפיונים.. גם שם היא תפנה לעבוד מולנו. וגם מבחינת הקבוצה שלנו והנציגות שלנו - אנחנו עכשיו נקים גם קבוצת וואטסאפ שתכיל ותתמקד אך ורק בחינוך בעיר מגיל שלוש עד גיל 21. אז לאט לאט התשתיות נבנות וזה לא נבנה ביום אחד. זה תהליך של שנים קדימה. אבל אנחנו לאט לאט בונות את התשתיות על מנת שנוכל לתת מענה כמה שיותר רחב. כמובן שזה לא יהיה ביום יומיים הקרובים וזה תהליך של שנים. כרגע מה שהיה חשוב לנו על מנת שנוכל לתת מענה בצורה הרחבה ביותר זה לחבור להנהגת ההורים העירונית ששם יש לנו כבר מהיום קשר ישיר מול היו"רים של כל המוסדות בעיר. זה היה השלב הראשון.

השלב השני יהיה לטפל בילדים שלומדים מחוץ לעיר. זאת בהחלט אחת מהמטרות שלנו.

חגי אבימור - מי מתעסק בנושא הבוגרים? ההנהגה הזאת גם קשורה לבוגרים? המנהיגות עסקה בזה הרבה.

יפעת קאופמן - בהנהגה אנחנו מתייחסים אך ורק בתחום החינוך שזה מגיל שלוש עד גיל 21. זו הסיבה שחברנו להנהגת ההורים העירונית.

חגי אבימור - אני הורה לילד בוגר. ילד בוגר שעכשיו צריך להתעסק בנושאים של גיוס, תעסוקה, פנאי, חברה, דיור...

חנה גול - אין תעסוקה. לא נותנים תעסוקה.

יפעת קאופמן - ההנהגה שלנו מתעסקת בחינוך בלבד.

יעל עבוד ברזילי - זה ממש הנהגת הורים לכל דבר ועניין על פי המודל התקנוני שלה. אני כן אומר שאני חושבת שדווקא הוועדה הזו שמה על סדר היום את נושא הבוגרים בצורה שלא נעשתה כאן מעולם בעיר.

חגי אבימור - לא אמרתי שלא.

יעל עבוד ברזילי – אני חושבת שלגמרי יש לזה מקום במסגרת הוועדה הזאת והפורומים השונים בה. העשייה היא אינסופית ויש מלא דברים לעשות וככל שנרבה להסדיר את הפעילות הזאת כך שהיא תישאר לשנים אחרינו, כך יהיה יותר טוב לכולנו.

חגי אבימור - השאלה שלי הייתה רק לגבי בוגרים. נתתם תשובה שזה לא קשור לנושא של בוגרים בכלל בכלום. כלומר אנחנו צריכים איזה גוף אחר שלנו, אני יודע שיהל עושה המון, אני גם דיברתי איתה על זה. צריך גוף אחר שיתעסק בנושא בוגרים כי בבוגרים יש המון המון דברים, שדורשים את כל הכוחות.

יהל בן נר - הוועדה היא הגוף.

אני רוצה לכבד את מאיה נורי, שהגיעה אלינו חולה ועשתה מאמץ אדיר לבוא ולהשתתף בגלל שהצקתי לה...

מאיה נורי - אז אני מאיה נורי ואני חברת מועצת העיר תל אביב יפו כבר קדנציה שנייה (כבר שלוש שנים). אני עורכת דין.

אחד הדברים שקרו לי כשנכנסתי למועצת העיר לפני שבע שנים היה שהייתי בהיריון ראשון. והגוף משתנה בהריון ופתאום את מתחילה להיות כזאת כבדה ולא מאוזנת וללכת ברחוב...

ופתאום הרגשתי שהמרחב הציבורי הוא ממש לא בטוח עבורי. אני זוכרת שעליתי על אוטובוס ופתאום הייתי חייבת להחזיק ממש ממש חזק ופחדתי שהאוטובוס ייסע כי אני תכף הולכת ליפול, ופתאום אני רואה מדרכה קצת שבורה כזאת אז אני רואה שאני הולכת ליפול. ואז הבנתי שיש הרבה מאוד אנשים שמתמודדים עם בדיוק אותן בעיות רק בשונה ממני אצלם זה כל הזמן.

ועוד משהו ככה שמאוד הבנתי כי נכנסתי לוועדת התכנון והבנייה וזה כיף שיש פה את כל הנציגות של התכנון בעיר... הבנתי שאני נמצאת במקום ובפוזיציה שיכולה להשפיע בכלל על איך שהעיר עצמה תיראה. שזה מין פריבילגיה כזאת שאין לכל אחד שרוצה לבוא ולהשפיע בנושא של הנגישות.

עיר, עירייה, יכולה ממש לשנות את כל איך שהמרחב הציבורי נראה. ככה זה בעצם התחיל ולאט ולאט פיתחתי ככה את התפיסה הזאת שאנחנו נדבר עליה.

אז אני אמרתי לכם שאני עורכת דין אבל כל מה שאנחנו נדבר עכשיו לא קשור לחוק ולחוקים במדינת ישראל על חוקי הנגישות.

למה? למה אנחנו לא נדבר על חוקי הנגישות פה?

מיכל פוקס - זה כמו החוקים והנורמות. יש הרבה עורכי דין... ואנחנו אמורים להיות לפי חוקים אבל החיים עדיף שיהיו 80% נורמות ו 20% חוקים. כדי שנעשה שינוי זה צריך להיות חלק מהתרבות והתרבות היא גם קשורה לתשתיות....

נויה טנדליץ - חוקים בד"כ מתעסקים עם מה לא. מה אסור. אנחנו רוצים לדבר על יוזמה ומה כן...

מאיה נורי - בבסיס חוקי הנגישות, נמצאת המשוואה האריסטוטלית. אם אנחנו רגע הולכים אחורה, אריסטו טבע את המונח שוויון.

מה זה בעצם שוויון? יחס שווה לשווים ויחס שונה לשונים. זה בעצם שוויון.

משוואה מאוד מאוד חשובה, מאוד מאוד טובה שהביאה אותנו להרבה דברים מאוד מאוד טובים בכל העולמות. לדוגמה שריון נשים בפוליטיקה... כל מיני דברים שאנחנו בעצם נותנים

יחס שונה לשונים וככה בעצם באמת מקדמים את השוויון.

אני רוצה לטעון משהו אחר. אני רוצה לטעון שדווקא בנושא של מוגבלות ודווקא בנושא של נגישות, היחס השונה לשונים בחוקים האלה הפך להיות כל כך שונה, כל כך אחר...עד שהוא הפך להיות ממש מדיר ואפילו לפעמים משפיל ולכן אני מוחה על המשוואה האריסטוטלית בחוקי הנגישות. אני חושבת שהיחס השונה לשונים בחוקי הנגישות לא הביאו לתוצאה הרצויה שאנחנו רוצים לראות בעולם.

עוד ככה משהו עליי - זאת אני מלפני כבר די הרבה שנים וזה סבא שלי שהוא כבר נראה לי עוד מעט שמונה שנים לפטירתו. סבא שלי היה ממש מלח הארץ. נלחם במלחמות ישראל, איבד את האח התאום שלו במלחמת השחרור. אחר כך המשיך להיות איש צבא, היה בקבע ברפאל, עשה ככה המון דברים ובגיל ממש מאוחר יחסית הוא עבר תאונת דרכים ומצא את עצמו בכיסא גלגלים.

באיזשהו שלב, אני זוכרת שסבא שלי בא כשבאנו לבקר אותו בחיפה ואמר לנו: תשמעו אני רוצה ללכת למסעדה. אז אמרנו וואו! איזה יופי! סבא רוצה ללכת למסעדה! חיפשנו מסעדה קרובה לבית שיהיה נוח להגיע ושאלנו האם המסעדה נגישה. מה אמרו לנו? ברור שהיא נגישה! אין שום ספק! אין שום בעיה! תגיעו - שומרים לכם מקום. אנחנו מגיעים למסעדה וכדי שסבא שלי יישב במקום הנגיש ששמרו לו, כל המסעדה הייתה צריכה לעמוד על הרגליים. לקום. תראו, יש פה בן אדם שצריך להיכנס, תעזרו לו.

באמת לא היו בסיפור הזה אנשים רעים. זה היה הכל אנשים טובים. כולם רצו לעזור לסבא שלי. בסוף הוא בכלל לא הצליח להיכנס מהכניסה הראשית אלא רק מהכניסה האחורית אז בסוף לקחו אותו מהכניסה האחורית.

באמת שלא היה בן אדם אחד במסעדה שלא התעסק, באיך סבא שלי יתיישב במקום הזה. וסבא שלי היה בן אדם כל כך ביטחון וכל כך צנוע וכל כך לא אוהב להיות המרכז והוא היה כל כך נבוך מהסיטואציה הזאת ובסוף הוא התיישב במקום ששמרו לו והוא הסתכל עלינו ואז הוא אמר לנו "אני יותר לא בא אתכם לשום מקום".

20 שנה עד שהוא נפטר הוא לא יצא מהבית. וזה הסיפור של סבא שלי ואני לוקחת איתי את הסיפור הזה ממש לאורך הפעילות הציבורית שלי. ואני חושבת שהסיפור הזה הוא סיפור קטן אבל זה הסיפור שמתאר הרבה על החברה של אנשים עם מוגבלות במדינה.

ולדוגמה "המעלון לנכים" בלבד בתמונה - הניסיון לבוא ולתת יחס שהוא יותר מדי אחר ויותר מדי מועדף ויותר מדי שונה... זה דווקא מה שמייצר את האי שוויון. כי אם פשוט היה לו מספיק מקום לעבור עם הכיסא במסעדה ולהתיישב אז לא היה צריך את כל הבלאגן הזה וזה פה המקום שלנו רגע להשפיע כשאנחנו מעצבים את המרחב ואת העיר... את המדרכות ואת המסעדות ואת כל המקומות.

אני אקח אתכם עוד קצת לתיאוריה. התיאוריה ביקורתית למוגבלות אומרת שמוגבלות היא בעצם תופעה חברתית. אנחנו החברה, אנחנו מחליטים מהי מוגבלות והיינו יכולים להחליט גם שלמשל כיסא גלגלים הוא לא מוגבלות. זה משהו שהוא לגמרי נורמה. אנחנו החברה מחליטים את זה ולנו יש את הכוח גם לשנות את זה. לדוגמה, לפני המון המון שנים גם אני הייתי יכולה להיחשב לאדם עם מוגבלות מאוד מאוד קשה. למה? כי יש לי משקפיים.

היום משקפיים זה סממן אסתטי לכל דבר אבל בעצם זאת מוגבלות של ראייה. בסוף בלילה, לפני שאנחנו מורידים את המשקפיים לפני שאנחנו הולכים לישון אנחנו כבר לא רואים כל כך טוב. אבל בזכות המשקפיים אנחנו בעצם חיים חיים שלמים ורגילים ואותו הדבר יכול להיות אדם בכיסא גלגלים.

רק אם החברה תחליט שהיא מתייחסת לזה כמשהו שהוא חלק מהנורמה. המוגבלות היא של המרחב ולא של האדם עצמו. אם היינו מתכננים אחרת את המרחב הוא יכול היה להיות נגיש לכולם.

כשאנחנו מייצרים נגישות אנחנו בעצם מיטיבים עם כל האוכלוסייה כולה. לכולם פשוט נהיה יותר נוח. זה סוג של מהפכת נוחות. כי גם אנשים שלכאורה לא זקוקים לנגישות, אבל הם נמצאים במקום נגיש, הם נהנים מהנגישות הזאת גם. הרבה יותר קל ללכת, הרבה יותר קל לעבור ממקום למקום, הרבה יותר נעים.

תחשבו על מרכז קהילתי שאנחנו בונים אותו ולפי חוקי הנגישות אנחנו עושים מדרגות ורמפה. מה אתם מרגישים? שמה שייך לכם מבחינת המרחב הציבורי? רק המדרגות נכון? אסור לי ללכת ברמפה כי היא לא עבורי. היא עבור אנשים שצריכים את הרמפה נכון?

אבל אם אנחנו עושים פשוט כניסה נגישה, קו אפס לכולם, בשיפוע מאוד מאוד מאוד מתון (נניח שיש בעיה טופוגרפית) אז פתאום כולם מרוויחים מרחב ציבורי. אנחנו מרוויחים את המרחב הציבורי שהיה של הרמפה, אנשים עם כיסאות גלגלים מרוויחים את המרחב שהיה בו מדרגות ולכולם יש יותר מקום. זאת בעצם התפיסה.

ברגע שאנחנו בוחרים לשים אפילו מדרגה אחת קטנה, יש אנשים שבשבילם זה כמו הר. זה כמו משהו שהוא גם פסיכולוגית נראה כל כך שאי אפשר להגיע אליו ולכן צריך להתייחס בצורה מאוד מאוד מאוד זהירה מתי מחליטים לשים מדרגות ומתי לא.

מכירים את המשפט של ראש העיר שלי: "תם עידן הרכב הפרטי?"
אז אמרתי שאני לוקחת את המשפט שלו ומשנה: "תם עידן המדרגות".

אנחנו ננסה עכשיו להיות עיר שפשוט בונה את המרחב הציבורי ואת העיר בלי מדרגות. לנסות. נכון, זה נשמע אידיאלי... בטוח שיש פה אנשים שיש להם מה להגיד אבל אם רגע ננסה לשים את זה בראש שלנו כשאנחנו מתכננים מרחב. גם אם הוא מאתגר גם אם יש איתו הרבה מאוד פערים טופוגרפיים וצריך רגע לחשוב בטוח יש דרך לעשות את זה עם מינימום מדרגות שאפשר. כמו שאמרתי.

זה גם סוג של מהפכת נוחות לכולם. וכמו שאמרנו זה גם מייצר נגישות והשתתפות שווה של כל האוכלוסיות. זה גם מוסיף מרחב ציבורי כמו שאמרנו על המרכז הקהילתי שיש גם מדרגות וגם רמפה אז עכשיו לכולם יש יותר מרחב ציבורי וגם זה כבר לא הופך להיות הדבר הזה שאתה מתכנן ואז בסוף אתה מביא איזה יועץ נגישות שיסדר לך ויעשה איזה פלסטר, אלא מלכתחילה כשאנחנו באים ומתכננים מרחב אנחנו חושבים על הכל ומי לא שכחנו אז אנחנו לא צריכים לעשות את הפלסטר הזה ולהוסיף תקציב בשביל הנגישות.

כמובן זה הופך את העיר ליותר תיירותית. אנשים יותר ירצו לבוא ולבקר בה וגם זה

תואם את מדיניות הרכב הפרטי ולא לתת עכשיו כל פעם הטבות מסוימות וייחודיות לאוכלוסיות. יש הרבה מאוד מקומות בארצות הברית ובצרפת שפשוט נגיד למשל עולים על אוטובוס ולוקחים ולא צריכים שתהיה להם אפילו חנייה. זה גם תואם את מדיניות הרכב הפרטי, לא נפרט על זה יותר מדי לצערנו מדינת ישראל מאוד רחוקה משם. במקומות שיש בהם נגישות מאוד טובה אנשים כבר לא משתמשים ברכב.

מיכל פוקס – תפיסה כזאת גם משפיעה על קהילתיות. זה כמו סבא שלך שהוא היה צריך להגיע מאחור. ליצור קהילה שכולם שונים ואז אנחנו נפגשים בגובה העיניים באותו גובה. לא מדרגה מעל מדרגה או מדרגה מתחת למדרגה. עכשיו מכיוון שהמרחב הציבורי הוא מרחב משותף אז נוצרים חיבורים גם של קבוצות שווים וגם של קבוצות שונים וכן הלאה ואז זה מפתח את הקהילתיות.

בואו נחשוב על ילד כשאנחנו בונים בתי ספר, כשאנחנו בונים מרכזים קהילתיים, כשאנחנו בונים כל מיני מרחבים. אנחנו כל הזמן צריכים לחשוב: ילד עם מוגבלות וילד בלי מוגבלות הולכים יד ביד. לא שביל מיוחד לילד הזה ושביל מיוחד לילד הזה. לא. הכל ביחד תמיד. זה שוויון.

מציגה דוגמאות וויזואליות:

1. זאת דוגמה למדרכות, ספציפית בתל אביב בשכונת צמרת. דרך לייצר הפרדה שהיא נגישה לחלוטין באמצעות עמודים ולא באמצעות מדרכות.
2. זאת דוגמה בסנטר בחניון יש פה מין שיפוע כזה שזה נגיש לגמרי.
3. כל הנושא של רישוי והתרי בנייה כשבאים ורוצים לתת עכשיו רישוי והיתרים יש המון המון בתים שכל הנושא של הנגישות פשוט כאילו נשכח יש אצלנו למשל הרבה מאוד מרפסות שכדי לעבור מהמרפסת יש מדרגה.
4. למשל זה בניין חדש שעשו בו מעלית אבל החליטו לשים בו שתי מדרגות במקום לעשות רמפה ויש שם מספיק מקום כדי לעשות רמפה בשיפוע מאוד מתון. זה משהו שלא התעסקו בו כשנתנו היתר.

אני זוכרת שחברה שלי באה אמרה לי: "תקשיבי, מצאתי דירה חדשה ויש לי מעלית סוף כל סוף, בואי לבקר אותי". אני זוכרת שבאתי עם עגלה לבקר אותה ואמרתי לעצמי: רגע איך אני מגיעה? כי הם עשו את זה בצורה כל כך לא חכמה שאפילו אין שם המקום לשים את את

העגלה ולפתוח את הדלת. אפילו לא הצלחתי רגע לשים את העגלה ולפתוח את הדלת. הייתי חייבת שמישהו יעזור לי. אין מצב שבן אדם עם כיסא גלגלים יוכל לגור בבניין הזה. זאת הכניסה האחורית וזאת הכניסה הקדמית וזה בניין חדש. אני מציגה את זה אצלנו בעירייה אבל גם אצלכם אם יש מקרים כאלה אז כדאי לשים לב לדבר הזה.

תחבורה ציבורית - אני לא יודעת איך זה עובד אצלכם פה עם האוטובוסים, אבל אצלנו עשינו תהליך כבר די רציני שממש הנגשנו את כל התחנות אוטובוס. זה ברמה של בערך 80% בכל תחנות האוטובוס היום הן מונגשות כך שהאוטובוס עובר ופשוט נעצר. הוא לא צריך להיכנס לתוך אנטי מפרץ או משהו כזה. אלא עוצר, מורידים את הנוסעים ואז נורא בקלות לעלות עם עגלת ילדים. אין מפרצים בכלל. האוטובוס עוצר על הנתיב.

זה לא נגיש ב 100%-לאנשים עם מוגבלות אבל ברגע שעשינו את השינוי הזה והנגשנו את כל תחנות האוטובוס לרמה שאוטובוס לא צריך להיכנס לשום מקום, הוא לא צריך לזוז, הוא פשוט עוצר בדרך בנתיב שלו ופותח את הדלתות. אז זה פשוט ממש יוצא על השפה ואז נורא קל עם עגלה להיכנס. אני לא בטוחה שבאותה קלות נוח עם כיסא גלגלים. עדיין יהיה צריך להוציא את הרמפה... אנחנו רוצים שזה יהיה כמו בחו"ל הרמפה נפתחת... לא צריך שמישהו יעזור...

לא יודעת אם מישהו יצא לו לראות איך אדם בכיסא גלגלים נכנס לאוטובוס בישראל...הנהג עוצר בעבר הנהג פותח את הרמפה, מכניס את הבן אדם, חוגר אותו, הולך וחוזר. זה לוקח איזה עשר דקות. האדם שמתנייד בכיסא גלגלים מרגיש לא נעים, הוא מסתכל על כולם במבט של אני מצטער שגזלתי לכם את הזמן הזה. והכל סיטואציה נורא מביכה ואם היה באמת אפשר לייצר עולם שבו אנשים פשוט עולים ויורדים כמו למשל ברכבת הקלה. לרכבת הקלה היום אנשים פשוט יכולים להיכנס ולצאת, ללכת, לחזור וזהו. ולא צריך לעשות עניין.

למה ברכבת ישראל אנשים עם מוגבלות צריכים להזמין מראש תור, שיהיה בן אדם שיבוא ויקח אותם ויחזיר אותם. אין ספונטניות. אין יכולת להגיע ולחזור מתי שרוצים. זה הכל צריך להיות נורא נורא מתוכנן. וזה בדיוק חוסר השוויון שיש אנשים שיכולים להיות ספונטניים ויש אנשים שלא יכולים להיות ספונטניים.

הייתי באיזושהי משלחת בטלון. זאת עיר פשוט מדהימה בקטע התכנוני שלה והנגישות זה

משהו לא נורמלי. אגב, יש שם סגן ראש עיר שהתיק שלו עוסק אך ורק בנגישות. אין לו עוד מלא מלא תיקים. מה שהוא עושה זה נגישות.

למשל בטולוז אין שפה של מדרכה שהיא 90 מעלות. זה תמיד בשיפוע. כמה זה כיף ללכת פה כמה זה נחמד גם לסתם אנשים כאילו פשוט ללכת. לכל בן אדם זה כיף ללכת במקום כזה שהוא מזמין והוא ריק והוא פנוי. כל העולם הזה של פינוי מדרכות: מדרכות שלא חונים בהן מדרכות שאין בהן פחים, מדרכות שאין בהן ספסלים. שכן יש מקום פשוט ללכת.

אילנה מושקין - אבל ספסלים זה נגישות.

מאיה נורי - אבל יש הרבה מקומות שבהם זה פשוט באמצע של המדרכה. זה צריך להיות. אבל צריך שיהיה מספיק מקום במדרכה למעבר וליכולת ללכת. בהרבה מאוד ערים אני שמתי לב שהמדרכות הן עמוסות, הן עמוסות בדברים וזה מפריע לנגישות ברחוב וזה גם מונע הליכתיות.

יואב רוביסה - הדוגמאות לא מושלמות כי למוגבלים בראייה לא ראינו פה את הפתרונות וההיפך. בדוגמה הראשונה שדיברת על המדרכה המשופעת היו שם כל מיני פאטרנס של פסים על המדרכה עם צבע שונה ודוגמה שונה... זה משהו שאנשים עם מוגבלות בראייה שהוא הפרעה בהליכה במרחב וחסר פה פס מוביל שהם יכולים... זאת לא דוגמה מושלמת.

מאיה נורי - נכון זאת לא דוגמה מושלמת אבל היא מעבירה את המסר של המרחב ושנוח לכולם ללכת בו.

אחד הדברים הבעייתיים באירופה שזה הכל מבנים לשימור ולא רוצים להרוס את הכל ויש דילמה ממש מה עושים.

זאת דוגמה לכיכר מרכזית בטולוז. מה שמפריד בין הכביש למדרכה זה עמודים כאלה שגם הם לא בגובה תקני וגם יש את המרצפות בכביש לשימור בתקופה היסטורית. אדם שבכיסא גלגלים יאמר שלא נוח ללכת פה אבל זאת איזשהי פשרה שהם יצרו שם כי מצד אחד זה כן נגיש ועביר ומצד שני

הריצוף של הכביש עדיין מבטא גם ערכים של שימור. וזאת פשרה שהיא לא מושלמת אבל זה עדיין נגיש ועביר בכל זאת.

בישראל יכול להיות מאוד שפשוט לא הייתה דרך לעבור מצד לצד ופה אין בעיה לעבור גם באמצע הכביש. כמו שדיברנו על הספונטניות ועל הפריבילגיה שיש לנו למשל סתם לחצות את הכביש לפעמים לא במעבר חצייה. יש אנשים שפשוט אין להם את הפריבילגיה הזאת שזה גם נקודה של שוויון שצריך לחשוב עליה.

אודי מוזס - בתוואי של הרכבת הקלה בירושלים משטיחים את הכל.

איים במעברי חצייה

אנחנו בתל אביב נגד איים שצריך לעצור באמצע אלא משהו שהוא רציף יותר כדי לתת עדיפות להולך הרגל ולא לנוסע ברכב הפרטי.

פה בדוגמה אתם בעצם רואים אי שהוא בתוך כביש ראשי במעבר חצייה.

נכון כשאנחנו הולכים אז אנחנו עוברים חלק אחד של מעבר החצייה מגיעים לאי מחכים ואז עוברים לחלק השני? הרבה פעמים בישראל האי הזה הוא הופך להיות מדרכה גם לא תמיד נגישה. פה זו דוגמה למשהו שפשוט הוא לגמרי רצף. זאת אומרת אין פה בכלל מדרכה. פשוט הורידו את המדרכה. ואז אנשים עוצרים בתוך האי וזה נגיש. יש פה גם לעיוורים את הנקודות האלה. לנו בתל אביב יש רעיון הפוך. זאת דוגמה לאיך הולך הרגל מקל עדיפות וזה נגיש ולא כל הזמן צריך לעלות ולרדת, לעלות ולרדת אלא הכל באותו קו.

פשוט להגביה את כל המעבר חצייה, שהוא בעצם סוג של רמפה לרכב - במפר לרכב. ואז בעצם זה גם מבטא את העדפת הולך הרגל על פני הרכב הפרטי כשהרכב הפרטי הוא זה שצריך לעלות ולרדת והולך הרגל פשוט ממשיך בדרכו. זאת דוגמה לתפיסת עולם.

יואב רוביסה - זה גם תורם לבטיחות כי הבמפר הזה ממילא תורם להאטת הנסיעה.

מאיה נורי - אוקיי אז צריך לראות מתי זה מתאים ומתי לא אבל זאת דוגמה למה שהחליטו בטלון. אני אספר לכם על עוד משהו שקורה שם שזה די מטורף, לראש העיר יש ממש פורום נגישות שהם מתייעצים על דברים והם מגיעים לקונצנזוס!

יש להם ממש פורום של אנשים, ארגוני נגישות, אנשים מכל התחומים וכל סוגי המוגבלויות והם

יושבים וחושבים על פתרונות כאלה. וזה צריך להיות פתרון שמתאים לכולם. כשיש להם את הפורום הזה הם מצליחים להגיע לפתרונות ולהגיע לדברים שהם מוסכמים על הקהילה שזה דבר מדהים. אם היינו יכולים לאמץ את המנגנון הזה שיש בצרפת זה היה יכול להיות מאוד מוצלח.

יואב רוביסה - בשקופיות שהראית מטולוז היה כתוב "עיצוב אוניברסאלי" וזאת הנקודה. את המעבר חצייה שהראית זה לא רק אנשים בכיסאות גלגלים, זה אנשים מבוגרים שמתניידים בהליכה איטית או בהליכה שגוררים רגליים או עם איזשהו עזר וזה טוב לעגלות של תינוקות. זאת אומרת זה התכנון האוניברסלי ובסוף זה עניין באמת של תשומת לב הרבה יותר מחוק כזה או אחר.

דנה בן חיים - גם מה שקורה היום בבתי הספר כשאנחנו מנגישים בתי ספר בהנגשה פרטנית עבור תלמיד בסופו של דבר כולם מרוצים. כולם מעדיפים ללמוד בכיתות שמע, כולם מעדיפים לעלות ברמפה, כולם נהנים לעלות במעלית שהותקנה.

יואב רוביסה - בעולם אידיאלי היינו עושים את זה מראש ולא בגלל תלמיד שנרשם. אם אני עושה בית ספר חדש, יכול להיות שאני עושה רק את הפיר של המעלית וכשתהיה דרישה עם איזה ילד שנרשם בשנת הלימודים הבאה פשוט שמים מעלית וזהו.

יעל עבוד ברזילי - היה לנו סיור של הוועדה, בשכונת האפשרויות הבלתי מוגבלות של עמותת אליין בית נועם, יהל ואני היינו שם כבר פעמיים. ואני חושבת שכל מי שלא היה או הייתה שם, שיושבים כאן בחדר חייבים להיות. ושם איקי בר חיים היזם, דיבר אתנו בדיוק על הסיפור הזה של תכנון אוניברסלי ועל כך שעצם התכנון עצמו, כבר חייב להתאים לכולן ולכולם מתוך תפיסה של נגישות ומוגבלות יתפוס את כולנו באיזשהו שלב בחיים ויואב ציינת את נושא המעלית וזה בדיוק הסיפור.

החוק היום וזה מה שאמרת בהתחלה, החוק לא מתאים לתפיסה ולהבנות החדשות לגבי איך אנחנו צריכים לתכנן מרחב ציבורי ואיך אנחנו צריכים לתכנן עיר. במקום לחכות להנגשה הפרטנית ובמקום לתקן את הפרט בואו נתקן את החברה. בוא נתקן את עצמנו. בוא אנחנו נייצר את המרחב הזה שייראה אחרת. וייקח עוד זמן לתקן את החוק ואני מאוד שמחה שכל הצוות של מנהל התכנון פה כי זה המנדט שלנו להוביל את זה בהוד השרון. את החשיבה הזאת על תכנון אוניברסאלי ככל שניתן. ומי שלא היה

בשכונת האפשרויות הבלתי מוגבלות תלכו. אין מספיק מילים לתאר כמה המקום הזה מדהים.

יובל וגנר - החוק הישראלי הוא אחד מהמתקדמים בעולם וחשוב להוסיף שעד שלא היה חוק לא עשו כלום. ועוד דבר לגבי החוק, החוק הוא מינימום. אנחנו לא עוצרים אף אחד מלעשות עיצוב אוניברסאלי. אם לא היה את המינימום הזה שקבוע בחוק אז לא היה בכלל. ראש גדול זה תמיד טוב להיות.

מאיה נורי - ואני אגיד שיובל בשבילי הוא מקור להשראה ואני לומדת ממנו הרבה. יובל דיבר על החוק שהוא מינימום ומה שאני מנסה להגיד פה זה שכל מה שאנחנו מדברים כאן כולל את החוק ויותר מזה. לכן אם אנחנו עושים את זה אנחנו עומדים בחוק שזה מעולה לכשעצמו אבל אנחנו כאילו עושים מעבר וזה לגמרי במנדט של רשות מקומית לעשות. בגלל זה אני פה ובגלל זה אני גם עושה את זה בתל אביב. כי לרשות מקומית יש יכולת לעשות תמיד יותר. ותמיד אומרים לי: "סליחה, זה לפי החוק ויועץ נגישות אישר את זה". אז אני עונה שזה לא מספיק בעיני. זה המקום שלנו להפוך את העולם ליותר טוב.

נויה טנדליך - משהו שהיה רלוונטי במלחמה...הסתובבתי בבתי ותיקים קצת בתחילת המלחמה שהתארגנו מבעוד מועד כבר מהשביעי באוקטובר עם איזו מיגונית כי לא היה מקלט. אז הם קנו מיגונית אבל היא לא נגישה בדיוק ואז גם העירייה הגדילה ועשתה ופיזרה עכשיו מיגוניות בכל מיני מקומות בעיר שזה ממש היה מרגש לראות גם בשכונה שלי. אבל יש את המדרגה האחת הזאת. למקלטים הם לא יכולים לרדת אז כבר יש מיגונית אבל יש את המדרגה.

דנה בן חיים - אני חייבת לתקן את דברייך. כל המיגוניות שהוצבו הונגשו. גם ה 3 החדשות האחרונות.

נויה טנדליך - בנווה נאמן ליד הבית שלי לא. ליד הגינה.

מאיה נורי - לגבי מיגון, ממחקר שלי אין דבר כזה, היום מרחב מוגן נגיש. זה לא קיים בשפה בכלל של פיקוד העורף. זה ממש עצוב כי אנחנו במדינת ישראל ששולחת את הילדים שלנו לצבא להילחם, להיפצע ואולי חלילה למות ובסוף הם חוזרים עם פציעות וגם לא זוכים

לחיים מספיק נגישים.

מירב שניר - ממש לתוך המלחמה האחרונה כשקיבלנו את המיגוניות האלה מפיקוד העורף צנח לי במייל, טופס דווקא מפיקוד העורף – היקל"ר על חובת נגישות. זה בא מיוזמתם.

מאיה נורי - ממה שהבנתי אין מרחב מוגן נגיש. באופן עקרוני כדי שממ"ד או מקלט יהיו תקינים צריך לסגור את הדלת וכדי לסגור את הדלת תמיד יש פער בין הכניסה לבין הדלת. זאת אומרת שתמיד חייבת להיות מדרגה. לא יכול להיות מצב שאין מדרגה. עכשיו, הדרך היחידה שהממ"ד או המרחב המוגן יהיה נגיש זה אם ישימו רמפה.. יעלו למרחב, יורידו את הרמפה ואז יסגרו את הדלת.

אדם על כיסא גלגלים לא יכול לעשות את זה לבד. זאת נגישות שתלויה באדם אחר.

אין היום מוצר כזה של מקלט או ממ"ד שהוא נגיש לחלוטין.

לדעתי פיקוד העורף היה צריך לחשוב על מרחב מוגן שבלחיצת כפתור אוטומטי הוא עולה ויורד...עושה איזה משהו שהדבר הזה באמת גם יהיה מוגן וגם יהיה נגיש.

יובל וגנר - הרבה יותר פשוט שיהיה שלום עולמי.

מאיה נורי - היו לנו מקלטים עיליים שפרסמנו עליהם אז הוספנו רמפות שיהיה אפשר להיכנס אבל אמרנו שאם נמצאים שם אנשים הם צריכים להוריד את הרמפה ולסגור את הדלת כדי שהמקום עצמו יהיה מוגן.

דנה בן חיים - גם לזה אני אתייחס. יש לנו מקלט אחד בעיר שמוגדר כמקלט נגיש ואנחנו הוספנו לו שירותי נכים גם ויש שם רמפה פריקה ואנשים שם קיבלו הנחיות להציב את הרמפה, לפרק אותה ולסגור את הדלת.

מאיה נורי - בתפיסה שאני מציגה עכשיו זה לא נגיש בעיניי. זה שיש מישהו אחר שצריך להוציא את הרמפה ולהחזיר זה גם משהו שצריך לראות איך אנחנו פועלים מול פיקוד העורף ואני יודעת שיובל מנסה לעשות את זה שיהיה משהו שהוא לא יהיה תלתי באחרים.

יובל וגנר - בכל הנושא של המיגוניות ומוכנות לחרום ברמת מיגון העורף המדינה לא נערכה.

ואני לא אספר פה את כל מיליון הסיפורים על הנגשת המרחבים הציבוריים, מקלטים ומיגוניות אבל רק להעביר את המסר ואפרופו עיצוב מכליל ... היום מתחילים לחשוב על זה שאולי בכלל צריך למגן את חדרי השינה שהוא יהיה ממוגן ולא צריך דברים מיוחדים. כשעושים את זה מראש או במקומות יותר ציבוריים, כשיש עשרות או מאות אנשים בתוך מקלט שלא יכול לאכלס את כולם אז במקום שיהיה את המקלט, אולי המסדרון הפנימי יכול להיות אזור ממוגן רחב. וגם כשכבר יש אזורים או מקלטים שהם נגישים ופה בהוד השרון יש אחד חייבים לעשות חניונים לשהייה המונית.

ראיתם בטלוויזיה תחנות רכבת. כל זה לא מתאים לאנשים עם מוגבלות כי בתחנת רכבת תת קרקעית המעליות לא בהכרח עובדות אם יש אירוע והדרגנועים כמובן שגם לא ואנשים עם מוגבלות בנוסף צריכים אלמנטים שאחרים שורדים אותם ובלי זה לא יכולים לשרוד. מיטות, ולא מיטות שהן מזרונים על הריצפה אלא מיטות מותאמות.

הוד השרון אני מקווה שהולכת להיות העירייה הראשונה שעושה הליך מאוד מסודר ומתודי במוכנות לחירום ואז כשזה יקרה בחודשים הקרובים יהל תבוא להרצות בעיריית תל אביב על איך נערכים בחירום.

מאיה נורי - בואו נדבר על שימור. יש לכם שימור?

הנה דוגמה בשרונה למבנה ששימרו. תראו את הכניסה שלו עם שלוש מדרגות ויש מעלון שאגב מעלון זה הדבר הכי לא נגיש שיש, כי זה גם בדיוק מבטא הפוך מכל מה שאני מדברת עליו פה. זאת תלות בעוד מישהו וזה מיוחד רק לאדם עם מוגבלות ונגיד הורים עם עגלות לא יכולים... זה לא מכליל, זה לא לכולם. זה הפתרון הכי לא נגיש.

אם למשל אנחנו עולים לסניף ארומה הזה עם השלוש מדרגות פה ואז אם אנשים רוצים לקחת סוכר אז הם צריכים לעלות עוד שלוש מדרגות למה? כי החליטו שיותר חשוב התקופה הטמפלרית מזה שלאנשים יהיה איך להגיע. זהה עניין של החלטה ערכית. האבנים של התקופה הטמפלרית על הרצפה או היכולת להגיע.

ועכשיו אני רוצה לשאול אתכם מה הקשר בין שימור לסדרות בנטפליקס?

מי ראה את הסדרה Stranger Things ?

סדרה שגם אני ממש אוהבת קוראים לה Stranger Things והיא ממש סדרה מגניבה. מה אתם יכולים לספר לי בעצם על הסדרה הזאת? מתי היא מתרחשת? בשנות ה-80 ומה יש שם? כל מיני גאדג'טים, שירים מסויימים של התקופה... אבל מה יש שם עוד? קודם כל יש את המנהיגה של החבורה הזאת. יש שם ילד אפרו-אמריקני ביחד עם לבנים שנמצאים ביחד באותה חבורה. יש שם לסבית והומואים.

בעצם מה קרה שם? באים ורוצים לעשות לנו סדרה על שנות ה-80 אבל זה לא היה באמת ככה. לא היו נשים שהיו מנהיגות, שחורים ולבנים באותה חבורה, הלסבית... עושים סדרה שהיא בשנות ה-80 אז אני משמר את הדברים הטובים של שנות ה-80 את כל האווירה, את המוזיקה, את הקלטות, את המשחקי וידאו, את מה שהיה שם אבל אני מכניס לשם את הערכים של היום. את הערכים של הקבלה ושל השוויון וקהילת הלהט"ב ושל שחורים ולבנים באותה קבוצה וכל הדברים האלה וככה הסדרה הזאת הופכת להיות סדרה שבאמת נעים וכיף לצפות בה.

כי אם היינו רואים סדרה שהיא רק על קבוצה גברים לבנים לא היינו יכולים להתחבר אליה כמו שהתחברנו אליה.

וככה צריך לעשות נגישות בשימור.

זה אומר שאם אנחנו רוצים לשמר את הסגנון הטמפלרי בשרונה, אנחנו עדיין צריכים לחשוב באמת מה הערכים של פעם אבל איך אנחנו עדיין מתאימים את זה לערכים של היום. ונכון שיש מקומות עם שימור מתמיר ואסור אפילו להזיז פסיק. אז אני אומרת, בואו רגע לפני שאנחנו משמרים מבנה רגע חושבים, האם באמת המדרגה הזאת בין המרפסת לבניין, האם המדרגה הזאת כל כך קריטית לשימור התקופה? האם היא שווה את זה שאדם עם מוגבלות לא יוכל לצאת למרפסת. האם זה שווה את זה שאנשים לא יוכלו להיות חלק מהמרחב בשביל השימור של אותה תקופה? וזאת שאלה.

יש פה ערכים שמתנגשים וצריך לחשוב מה אנחנו בוחרים ומתעדפים את השימור. אני חושבת שהנגישות גוברת. אני חושבת שבאים לבחור בין הערכים האלה צריך כמו בנטפליקס. לקחת את מה שהיה טוב פעם אבל להכניס את מה שנכון לנו להיום, הערכים של היום זה היכולת לאפשר לכולם

השתתפות שווה.

ואני יודעת להגיד להם שבטולו, שיש להם המון המון מקומות של שימור והמון המון תקופות של פעם, יש להם ממש יחידה שלמה של מחקר ופיתוח של איך הם מצליחים להפוך את השימור לנגיש. למשל הם אומרים טוב, אנחנו ניקח את אותה אבן אבל אנחנו נעצב אותה בצורה כזאת שזה לא יהיה מדרגה אלא זאת תהיה רמפה. הם ממש עובדים בזה, הם משקיעים בזה גם המון המון כסף אבל הם כן מצליחים לייצר מצב שהם מייצרים איזושהי פשרה טובה בין נגישות לשימור. וזה משהו שצריך לחשוב עליו. אנחנו קיבלנו למשל ממש החלטה בעירייה שהנגישות גוברת על השימור. זה משהו די חדש אבל צריך לבחון אותו כל פעם לגבי המקרה הספציפי.

נגישות זאת תפיסת שירות שאומרת "חשבו עלי". כשמישהי עם עגלת תינוק הולכת לקניון והיא רוצה להחליף חיתול ומגיעה לשירותים ורואה שיש שירותים גם לאנשים עם מוגבלות, גם שירותי ילדים בגובה שלהם, גם פינת החתלה - זאת תפיסת שירות. זה איך עיצבו את כל המרחב באופן שזוכר שגם אני קיימת.

ולכן אנחנו חושבים פה בעצם על כל סוגי האנשים ולא רק על אנשים עם מוגבלות. אנשים עם מוגבלות בעיניי הם במדרג גבוה יותר שאם צריך באמת לייצר איזושהי העדפה אז מן הסתם לאנשים עם מוגבלות, הם באמת הכי חשובים. אבל אם אנחנו מייצרים מרחב שהוא מייצר השתתפות שווה לכולם אנחנו יכולים גם לחשוב על תתי הנכויות וזאת בעצם התפיסה של Inclusion. קשישים, ילדים אלרגיים שעדיין ההורים לא מבינים שאי אפשר להביא במבה לכל מיני מקומות, גם לאנשים שמדברים שפות זרות לעשות שילוט שיוכלו להבין מה כתוב, הורים צעירים עם עגלות....

מי מכם שהיה בספארי אז כשנגיד רוצים לראות את החיה הכי מעניינת בספארי - פיל, אז כדי לראות אותו יש למטה גדר ולמעלה אפשר לראות את הפיל. אבל אני באתי פה בשביל הילדים שלי. למה הילדים לא יכולים לראות את הפיל? למה שמו להם את החומה הזאת למטה? כי פשוט לא חשבו. לא עצרו לרגע וחשבו איך הילד רואה ומאיזה גובה. פשוט רגע של לעצור ולחשוב איך כל האוכלוסיות שמגיעות לספארי מקבלות את השירות הטוב ביותר.

מי פה שמאלי?

נכון שלמדת באוניברסיטה. תמיד היית צריכה לשבת בצד שמאל? אומרים טוב, שמאלים ישבו רק בצד. מה זה הדבר הזה? לא יכלו לחשוב על פתרון אחר?

אודי מוזס - או בקולנוע. למה איש בכיסא גלגלים צריך לשבת בשורה ראשונה?

יעל עבוד ברזילי - את יודעת כמה לקחת לי להבין למה אני לא מצליחה לפתוח קופסת שימורים? הפותחן לא מותאם לשמאלים.

מאיה נורי - עם קצת מחשבה אפשר למצוא פתרון שמתאים ליותר אוכלוסיות.

הרכבת הקלה – היא נגישה ויחסית חשבו על אנשים עם מוגבלות. הבעיה היחידה שהירידה במעלית היא רק מכיוון אחד. אז אם האנשים ההולכים יכולים להגיע מארבעה כיוונים אז אנשים עם מוגבלות יכולים להגיע רק מצד אחד. אני לא מבינה למה עשו את זה ככה.

לוחות תקשורת - משהו שהתחיל בקריית גת ואז אנחנו עשינו את זה גם בתל אביב. הנגשה של ילדים עם קשיי תקשורת. לוח שאפשר לבוא ולהגיד מה מרגישים, מה חושבים, מה רוצים.

אתם רואים את התמונה של לוח התקשורת בתל אביב? למה לא פרסמתי את זה בפייסבוק שלי? כי זה גבוה מידי. כי זה לא נגיש. הם שלחו לי הודעה "תראי, עשינו מה שביקשת" אני הסתכלתי על זה ואמרתי מה הם רציניים? תראו איזה גבוהה זה? איך ילד יכול לבוא ובכלל להשתמש בזה?

מה עשיתי כמחזיקת תיק הנגישות?

ההרצאה הזאת שאתם שומעים העברתי אותה לכל הגורמים המקצועיים בעירייה. עשיתי פגישות שאחד על אחד עם כל האנשים הכי בכירים בעירייה ובתאגידים העירוניים. קראתי לזה פגישת היכרות והעברתי להם הרצאה. ככה זה קרה המון המון פעמים עד שהרגשתי שדברים ממש מוטמעים וכמובן גם לראש העיר שמאוד אהב את הרעיון. מעודד ומקדם את זה.

פתחתי את הפרום המייעץ לנגישות שזה הפך לוועדת נגישות ממש.

יובל הוא ממייסדי הפורום. נפגשים ומדברים על כל מיני נושאים. הייתה עכשיו במלחמה פגישה על הרכבת הקלה על הסדרים חלופיים.

בטולו יש להם פורום של אנשים מכל הסוגים מכל סוגי המגבלויות ואנחנו עושים כל פעם פגישה באיזשהו נושא. מביאים לדוגמה איש מהעירייה שמתעסק בנושא של חניות נכים או בנושא של מדרכות או בנושא של נגישות לחופי הים או בנושא של מצבי חירום. העירייה באה ומציגה את הנושא ואנחנו בפורום באים ומציפים את כל הנושאים הרלוונטיים אלינו.

לדוגמה דיברנו על מוקד 106. ועלה בפגישה שמייצרים ווטסאפ וזה לא הולך דרך האפליקציה כבר ובאמת עלו שם נקודות שאני לא חשבתי עליהן כי בסוף מי שיכול להציף את הדברים זה הבן אדם שחווה את הקושי וממש הביאו להם טיפים איך לעשות את זה כמה שיותר נגיש. אני זוכרת שאנשי המוקד ממש ישבו וכתבו וזה משהו שעכשיו התחיל להיות מושק. אני חושבת שהרבה מהדברים שהבאנו בפורום ממש השפיעו על איך שהם ייצרו את המוצר הזה ובכלל יש עוד הרבה מאוד דברים שאנחנו עושים בעירייה שזה דברים שעלו בפורום הזה.

למשל יש לנו גם עוד כמה דברים שקשורים לרישוי והתרי הבנייה שאנחנו מנסים לייצר. אנחנו עובדים על תקן חדש של דירות נגישות. אנחנו רוצים שבאמת כמה שיותר דירות נגישות יהיו במלאי הדירות בעיר ובישראל. וזה משהו שלמשל באו להתייעץ עם הפורום לגבי הרעיון הזה. זה משהו שהוא עוד בחיתולים הוא עוד לא יצא החוצה אבל הוא כבר בשלבי סיום.

יואב רוביסה - חלק מהעניין של עיריית תל אביב בתור בוגר העירייה זה להפיץ את הידע בין השאר הרשויות.

מאיה נורי - אני רוצה להביא כדוגמה את המאבק על כיכר אתרים. המון המון תושבים נורא נורא התנגדו בתוכנית הזאת אבל הנה דוגמה למשהו שאני נגיד עשיתי במועצת העיר בעצם אני נכנסתי למועצת העיר והתחלתי לדבר על נגישות. גם העברתי את המצגת הזאת למהנדס העיר ודיברתי כל הזמן על הנושאים האלה בוועדה וזה הגיע למצב שלפני שהם מגיעים לוועדה הם אומרים "רגע מאיה לפני שאת שואלת על נגישות הנה נראה לך איך זה כבר". אז הרגשתי שזה כבר מתחיל להיות מוטמע. והנה דוגמה לתוכנית שהיא בעיניי מבטאת בצורה ממש

טובה את הדברים שאני רוצה להגיד פה. זה קצת קשה לראות, אבל בעצם אנחנו הולכים להרוס את כיכר אתרים ואנחנו רוצים לייצר חיבור בין גוריון לחוף הים. ויש המון דרכים לעשות את זה.

מה שהחלטנו לעשות זה פארק עם שביל נגיש לחלוטין. ויש אתגר טופוגרפי רציני ועדיין החליטו שהפארק המרכזי בתוכנית יהיה נגיש לחלוטין ולא יהיו בו מדרגות. הם כן שמו מדרגות פה בצד למי שרוצה ממש כזה לרדת מהר. אז אני ביקשתי שבגלל שהשביל הנגיש הוא מסתיים בצד הזה, תהיה מעלית גם פה, מעלית ציבורית. והנה דוגמה למשהו שהוא כאילו מדברים, מדברים, מדברים ואז הוא בא לידי ביטוי בתוכנית במקום מאוד מאוד מרכזי בעיר תל אביב.

מיכל פוקס - איך התוכנית מסתדרת עם הצוות שמטפל בבעיות צונאמי. אבל הנה נתת את התשובה עם המעלית. אחד מהיעדים של הקיימות, תהליך מדהים שעשו בתל אביב זה כל הנושא של המים: צונאמי ושיטפונות.

מאיה נורי - אם זה נגיש זה מאפשר לאתר אנשים בזמן צונמי להגיע למקום קצת יותר גבוה.

גם כתבנו בתוכנית המתאר נגישות שווה והוגנת למשאבים ציבוריים - דגש על פריסה ומגוון שימושים בכל רחבי העיר ועל מאפייני נגישות פיזית במרחב הציבורי". זה משפט שהוספנו בתוך תוכנית המתאר תל אביב 5500.

מדיניות של יחידות דיור בנות התאמה – אנחנו רוצים שכמה שיותר יחידות דיור חדשות שייבנו יהיו בתקן נגיש. למה אנחנו קוראים לזה "בנות התאמה" כי זה לא מונגש למוגבלות ספציפית אבל שפשוט אם קרה משהו וצריך לבצע את ההנגשה הוא לא יצטרך להוציא חצי מיליון ₪ על ההתאמות אלא הדירה כבר מתאימה והוא צריך לעשות פה ושם תיקונים שיתאימו לו באופן פרטני.

ככל שיהיו יותר יחידות דיור כאלה, ככה הוא יקל על כלל האוכלוסייה. זה משהו שדורש הרבה עבודה.

בן אדם הלך למלחמה וחזר עם איזושהי מוגבלות, קרה משהו, בן אדם פתאום נמצא מול שוקת שבורה ולא יודע מה לעשות. בן אדם מוכר דירה ואנשים עם מוגבלות לא יכולים

לקנות המון המון דירות כי המון דירות בכלל לא תואמות את המצב שלהם. ולכן גם היום בתקן הנוכחי של דירות חדשה הן לא מספיק מותאמות לאנשים עם מוגבלות.

הנה דוגמא שהמהנדס העיר הביא אותי להציג את ההרצאה הזאת בפני הוועדה המחוזית. בוא נגיד שזה כבוד שלא הרבה חברה מרצה זוכים לו. היה לו חשוב שגם הוועדה המחוזית וגם הוועדה שלנו נהיה מיושרים בנושא הזה של נגישות במרחב הציבורי. כשמגיעים אליהם עירעורים או כל מיני דברים כאלה, שיהיה איזשהו יישור קו בנושא.

גם כל הנושאים הזיקוקים שהחלטנו להפסיק.

הנה דוגמא בשדרות יהודית על איך נראה כביש ושביל שהוא ממותן תנועה. כמו שאתם רואים ההבדל בין הכביש לבין המדרכה הוא רק באמצעות עמודים. אפשר לעבור ולצאת וזה פשוט. הכל פה בקו אפס לגמרי אין פה בכלל מדרכה והגבהה של מדרכה.

דוגמא לרמפה שאני קידמתי במרכז ברודצקי בשכונה שאני גרה בה זה. אני רואה שאנשים ממש מעדיפים לעבור ברמפה ולא במדרגות זה פשוט מדהים. אנשים שבאותה מידה יכולים ללכת במדרגות מעדיפים את הרמפה וזה פשוט הוכחה חיה לזה שהרמפה היא פשוט נוחה יותר.

דוגמא לשיחות עם נהגי אוטובוס על נסיעות קצת יותר מתונות. לתת לאנשים לשבת ולקום זה גם דברים שלא קיימים היום ולדעתי הם גורמים להרבה פחות אנשים לרצות לנסוע בתחבורה ציבורית. אם הנסיעה הייתה יותר בטוחה ויותר רגועה ויותר נעימה אז אנשים היו הרבה יותר משתמשים בתחבורה ציבורית. זה היה על קצה המזלג.

מירב שניר - גם מי שכל יום מתעסק בזה קיבל הרבה נקודות למחשבה.

יובל וגנר – קודם כל מאיה היא פורצת דרך. החוכמה היא לשלב אנשי נגישות במועצה, בהנהלה, בוועדות. יש את הסיסמא של: "שום דבר עלינו בלעדיו". זה סופר קריטי שיהיה מישהו כזה שבכל דיון ישאל "מה עם הנגישות" וזה מהר מאוד מחלחל והופך לסטנדרט שמקפידים עליו וזה מביא מאוד

מהר תוצאות. הנהלת העירייה צריכה לחשוב, מעבר לדברים שיהל עושה, גם בפורומים שונים דואגים למצוא את הבן אדם המתאים לדאוג לנגישות.

מיכל פוקס - קודם כל תודה. אני רוצה להדגיש משהו שלפעמים אנחנו לא עליו דגש כשאנחנו רוצים לעשות שינוי וזה כל הנושא של הדרכה. לבוא ולהדריך לא משנה אם נפגשים בוועדה המחוזית עם מנהל אגף או נהגים או כאילו לא מבחינת מי האנשים אלא כמה שיותר אנשים. לחשוף, לתת להם לשמוע, לתת להם את הנגישות לתפיסות האלה אפרופו תפיסה של תכנון אוניברסלי. ואני חושבת שכאן אצלנו יכולים בקלות יחסית לעשות את זה. פשוט להתחיל. לא לחכות. יש פה צוותים גם של העירייה וגם של אנשי ונשות מקצוע.

מאיה נורי - כולם בעד נגישות. זה לא נושא במחלוקת. זה פשוט נושא שאנשים לא מספיק חושבים עליו וברגע שמכניסים את זה לראש של בן אדם והוא שם לב לזה והוא שם את הדגש פתאום הדברים משתנים. ממש ראיתי את זה בעיניים קורה.

אני חברת מועצה, אני דמות פוליטית. הייתי רוצה לקחת קרדיט על כל הדברים שקרו. אבל ברגע שאתה מטמיע במישהו תפיסת עולם פשוט דברים קורים בלי לשים לב. וזה השינוי האמיתי. כי ברגע שכן אדם הוא איש המקצוע בעירייה והוא בא וחושב איך אני עושה את המעבר חצייה הזה וזוכר שדיברו איתו על הנגישות, והוא עושה את זה – זה השינוי האמיתי.

ואני מרגישה המון המון סיפוק שהעיליתי את הנושא הזה והבאתי אותו להיות מאוד נוכח. יש הרבה עבודה לעשות זה לא מספיק אבל ברגע שמתעסקים בזה ועושים את הפגישות האישיות האלה ומדברים ומציפים את זה בוועדות ובמועצה ובכל מקום – הדברים קורים.

אנג'לה קרת - דיברנו על זה ששווה לשלב את התיכונים או את בתי הספר בכלל, את אגף החינוך בעניין של מודעות לנגישות בעיר. זאת אומרת שאולי לעשות תחרות בין התיכונים כדי לעצב כרזות בעיר.

יהל בן נר

אירוע קיץ למשפחות מיוחדות

ביום חמישי האחרון 3.7 אנחנו קיימנו אירוע קיץ למשפחות מיוחדות. הגיעו 80. אמנם נרשמו 180 אבל הגיעו לבסוף 80. העברנו משוב,

אוגדן אלרגיות

עוד יוזמה מבורכת של גלי הדוברת ומורן ממדור בריאות זה להפיק חוברת אלרגיות שמטרה היא לייצר חוברת מתכונים, מגוונים ובריאים. בלי גלוטן, בלי חלב, בלי אגוזים במטרה להנגיש את האפשרויות הבטוחות והטעימות לכל הילדים והילדות. אנחנו מתכוונים לשלוח את חוברת המתכונים הדיגיטלית הזאת לקראת שנת הלימודים הבאה.

מאגר מידע לחירום

במהלך המלחמה עם איראן יזמנו פנייה לתושבות והתושבים להירשם למאגר מידע וולנטרי שיעניק מידע וסיוע לשעת חירום. הכל היה בשיתוף פעולה מלא עם יובל וגנר.

אירועים מתוכננים להמשך

אנחנו מתכננים ב 14.8 סיור שקיעה למשפחות מיוחדות וב 17-לאוגוסט יום כיף למשפחות מיוחדות בבריכה. בנוסף, אנחנו רוצים לקיים לקראת סוף יולי, תחילת אוגוסט עוד הצגה.

פגישה עם המנכ"ל וחברות הוועדה שמתניידות ברכב גבוהה

אני רוצה לעדכן בנושא פגישה שקיימנו עם נילי, אתי, אנגילה ורועי תומר מנכ"ל העירייה בנושא קשיים של תושבות ותושבים המתניידים עם רכב גבוה. עלו מספר נושאים שם כמו קנסות חניה בצד הדרך, התקנת שילוט, קמפיין עירוני בשיתוף אגף חינוך.

ניפגש ב 16.9 לוועדה הבאה.

לילה טוב.